

WYDARZENIA

Sybilla 2014 dla NMM

Fot. Wojciech Józwiak

Projekt „Opracowanie naukowe wraku średniowiecznego statku tzw. Miedziowca i jego ładunku” zdobył *Sybillę* – najważniejszą nagrodę muzealną w kategorii „Projekty naukowo-badawcze”. To ogromne wyróżnienie podkreśliły słowa przewodniczącego jury prof. dr. hab. Waldemara Baraniewskiego, który w uzasadnieniu przyznania nagrody NMM wskazał na wyjątkową rangę przeprowadzonych badań naukowych. Za tegoroczną *Sybillą* stoi praca dwu pokoleń związanych z NMM pletwonurków, konserwatorów, muzealników i naukowców, gdyż początki badań Miedziowca sięgają połowy lat 1970. Jednak największe wyrazy uznania należą się dr. hab. Waldemarowi Ossowskiemu z Działu Badań Podwodnych NMM, który od kilku lat systematycznie zdobywał granty pozwalające na uzupełnienie informacji o wraku i znalezionym

na nim ładunku, a następnie czuwał nad ich opracowaniem jako redaktor naukowy tomu „The Copper Ship. A Medieval Shipwreck and It's Cargo – Miedziowiec / Wrak średniowiecznego statku i jego ładunek”, stanowiącego podsumowanie prac naukowo-badawczych. Warto dodać, że Grand Prix w tegorocznym konkursie zdobyła nowa Galeria Faras w Muzeum Narodowym w Warszawie – całkowicie przebudowana dzięki prywatnemu sponsorowi, który przeznaczył na ten cel rodzinne oszczędności.

I Kongres Muzealników Polskich

Pod hasłem „Muzeum – muzealnik – muzealium” odbył się w dniach 23-25 kwietnia w Łodzi I Kongres Muzealników Polskich, zorganizowany z inicjatywy Stowarzyszenia Muzealników Polskich, przy współpracy Polskiego Komitetu Narodowego ICOM, Stowarzyszenia Muzeów na Wolnym Powietrzu i Rady ds. Muzeów, ze wsparciem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i pod patronatem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego. U podstaw organizacji kongresu stało przekonanie o konieczności ustalenia sytuacji polskiego muzealnictwa, przeprowadzenia niezbędnych zmian legislacyjnych pozwalających na skuteczne działanie instytucji muzealnych i podjęcia działań utrwalających w świadomości społecznej przekonanie o zasadniczej roli muzeów w tworzeniu tożsamości narodowej i kulturowej. Pierwszy dzień kongresu poświęcony został refleksji nad kondycją dzisiejszego muzealnictwa i muzealników oraz wskazaniu miejsca muzeów we współczesnym świecie (m.in. obalono mit o zbyt dużej ilości placówek muzealnych w Polsce). W trakcie drugiego dnia, zwłaszcza podczas paneli, dyskutowano nad kierunkiem zmian, przy czym jednym z dominujących głosów był postulat likwidacji procedur uniemożliwiających sprawne funkcjonowanie muzeów. Trzeciego dnia konferencji zaprezentowano uchwały przygotowane przez Komitet Programowy w trakcie ponadpółrocznych debat, a później poddane społecznym konsultacjom za pośrednictwem internetu. Osiem uchwał, m.in. „O istocie muzeum, muzealiach, zawodzie muzealnika i organizatorach muzeum”, „O zasadach bezpieczeństwa ekonomicz-

nego muzeum”, „O zasadach awansu zawodowego i naukowego muzealników oraz kształtowania ich uposażenia” i „O potrzebie przyjęcia spójnej polityki gromadzenia zbiorów”, zostało następnie poddanych głosowaniu. Wszystkie przyjęte większością głosów, dzięki czemu członkowie Komitetu Programowego mogą rozpocząć działania na rzecz przyjęcia przez ustawodawców proponowanych zmian legislacyjnych. W kongresie wzięło udział ponad 1200 przedstawicieli muzeów i instytucji związanych z ochroną dziedzictwa narodowego. 7-osobowej delegacji NMM przewodniczył dyrektor dr Jerzy Litwin, który w trakcie panelu „Mapa nowych inwestycji muzealnych” przedstawił bardzo dobrze przyjętą prezentację na temat Ośrodka Kultury Morskiej. Planowana jest publikacja materiałów z konferencji, wzbogaconych o zapis dyskusji na poszczególnych panelach – na pewno w internecie, a w miarę możliwości finansowych – także drukiem.

AKTUALNOŚCI

„Moc Muzeów”

Zorganizowana przez „Gazetę Wyborczą Trójmiasto” debata zatytułowana „Moc muzeów. Instytucje – Oferta – Promocja”, która odbyła się 14 kwietnia w Europejskim Centrum Solidarności, skoncentrowała się na trzech zagadnieniach: jak rozwijać ofertę muzealną dla młodych, jak najlepiej wykorzystać potencjał jednej z ikon miasta: „Sądu Ostatecznego” Hansa Memlinga oraz jak muzea – w tym ich coraz częściej wyjątkowa architektura – odmieniają miasta. W debacie uczestniczyli muzealnicy, naukowcy, urzędnicy i dziennikarze, którzy w przededniu I Kongresu Muzealników w Łodzi rozważali kondycję muzeów Pomorza i ustalali wyzwania, jakie przed nimi stoją. Krystyna Stubińska, kierownik Działu Edukacji NMM, zaproszona do udziału w pierwszym panelu, przygotowała prezentację pt. „Czego Jaś się nie nauczy...”, omawiającą nowoczesne podejście do oferty muzealnej poprzez nowe atrakcyjne (interaktywne i multimedialne) wystawy stałe i czasowe oraz ciągle modernizowaną i atrakcyjną dla różnych grup wiekowych ofertę edukacyjną – co przekłada się na wymierne efekty frekwencyjne. W trakcie panelu trzeciego, w którym wziął udział Szymon Kulas, zastępca dyrektora NMM, skupiono się na miastotwórczej roli muzeów, wskazując, że architektoniczna jakość budynków muzealnych (w tym nowych, jak Ośrodek Kultury Morskiej i siedziba Europejskiego Centrum Solidarności) stanowi jeden z elementów decydujących o ich popularności.

Historia morskich technologii

16 i 17 kwietnia gościliśmy w Spichlerzach na Ołowiance międzynarodową konferencję „The History of Maritime Technology”, którą NMM współorganizowało wraz z Akademią Marynarki Wojennej i Wydziałem Oceanotechniki i Okrętownictwa Politechniki Gdańskiej. Dwudniowa konferencja podzielona została na cztery sesje. Pierwszą z nich poświęcono historii techniki podwodnej – zarówno ekwipunkowi i pojazdom umożliwiającym eksplorację głębin, jak i budowom hydrotechnicznym. W trakcie sesji „Historia techniki nawigacyjnej” mówiono o sposobach lokalizacji i systemach nawigacyjnych na morzu – m.in. Apoloniusz Łysejko z Towarzystwa Przyjaciół NMM przedstawił referat „Historia i aspekt logistyczny latarni morskiej ROZEWIE II”. Na problematyce wykorzystania techniki morskiej w operacjach wojskowych skupiono się w trakcie sesji „Historia techniki wojskowej”, a sesja „Pozostałe zagadnienia historii techniki morskiej” objęła tak różnorodne zagadnienia, jak architektura XX-wiecznych statków pasażerskich czy historia mili morskiej.

Zabytki w Muzeum Zalewu Wiślanego

Zabytkowy silnik umieszczany w hali wystawienniczej Muzeum Zalewu Wiślanego. Fot. Robert Domżał

Zabytkowe kotwice, przed budową Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie eksponowane na dziedzińcu Muzeum Wisły, na początku kwietnia zostały przewiezione do innego naszego oddziału – Muzeum Zalewu Wiślanego. Ze względu na brak miejsca w obrębie planowanego w Tczewie budynku, zdecydowano o ich plenerowej ekspozycji w Kątach Rybackich. Przygotowano tam dla nich specjalne postumenty na terenie placu muzealnego. Do nowej hali wystawienniczej w Muzeum Zalewu Wiślanego trafił także silnik marki Nohab

z kutra rybackiego, zakupiony we Władysławowie przez Towarzystwo Przyjaciół NMM i przekazany Muzeum.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Dobre praktyki w digitalizacji

Od 20 do 24 kwietnia przedstawiciele NMM: Marcin Kłos i Wojciech Józwiak uczestniczyli w drugim z czterech wyjazdów studyjnych działania partnerskiego pn. „Digitalizacja – dwustronna wymiana dobrych praktyk pomiędzy Muzeum Historii Kultury, Uniwersytetem w Oslo i Narodowym Muzeum Morskim w Gdańsku”. Jest to działanie towarzyszące dla projektu inwestycyjnego „Centrum Konserwacji Wraków Statków wraz z Magazynem studyjnym w Tczewie – budowa infrastruktury kultury Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku”, finansowanego z funduszy norweskich i funduszy EOG. Pracownicy Muzeum wraz z czterema przedstawicielami partnera z Oslo odwiedzili kolejno siedzibę NMM w Gdańsku, Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Muzeum Historii Fotografii im. Walerego Rzewuskiego w Krakowie i Muzeum Historyczne Miasta Krakowa. Celem wizyt było zapoznanie się z wiodącymi w kraju pracownikami digitalizacji w zakresie dokumentacji 3D oraz szklanych negatywów oraz wymiana dobrych praktyk w tym zakresie.

Konserwacja mokrego drewna

Warsztaty konserwatorskie, które odbyły się w dniach 20-22 kwietnia w Oslo, zrealizowane zostały w ramach współpracy dwustronnej przy realizacji projektu CKWS w Tczewie. W przygotowanych przez Monikę Hovdan z Norweskiego Muzeum Morskiego w Oslo i Irenę Jagielską z Działu Konserwacji Muzealiów NMM warsztatach uczestniczyło sześciu konserwatorów z Oslo i czterech z naszego muzeum. Objęły one tematykę najnowszych osiągnięć w dziedzinie konserwacji mokrego drewna metodą *freeze-drying* i rekonstrukcji wraków z elementów drewnianych zakonserwowanych tą metodą. Kristiane Strættkvern, konserwator z Danii i szefowa ICOM CC, wygłosiła wykład na temat mokrego drewna i najnowszych metod impregnacji przed procesem konserwacji *freeze-drying*. Uczestnicy warsztatów wzięli udział w praktycznych zajęciach laboratoryjnych badania stopnia degradacji mokrego drewna przed rozpoczęciem konserwacji. W pracowniach Norweskiego Muzeum Morskiego uczestnicy zapoznali się z metodami dokumentacji części wraków metodą skanowania 3D oraz wykonywaniem modeli i replik zakonserwowanych wraków. Monica Hovdan i Pal Thome prowadzili zajęcia praktyczne z kształtowania drewnianych elementów wraków przed konserwacją i procesów konserwatorskich po procesie *freeze-drying*. Dzięki zajęciom ze specjalistą Ragnarem Løchen uczestnicy zapoznali się z technikami robienia metalowych łoży zrekonstruowanych łodzi. W trakcie wizyty w Muzeum Łodzi Wikingów zapoznano się

z problemem niszczenia beczennych łodzi i zabytków, zakonserwowanych metodą alunową. Uczestnicy zwiedzili laboratorium z najnowocześniejszym sprzętem badawczym, wykorzystywanym do ratowania unikatowych obiektów.

Uczestnicy warsztatów podczas praktycznych zajęć konserwatorskich. Fot. Irena Jagielska

ZAPROSZENIA

Noc Muzeów

Od godziny 19.00 w sobotę 16 maja do 1.00 w niedzielę 17 maja w większości naszych oddziałów będzie można uczestniczyć w atrakcjach przygotowanych z okazji Europejskiej Nocy Muzeów. Spichlerze na Ołowiance będą gościć średniowiecznych piratów, a ich sąsiadami na statku-muzeum „Sołdek” będą... rycerze z odległych galaktyk z popularnej sagi „Gwiazdne wojny”. XVII- i XVIII-wieczni marynarze odkryją świat morskich wypraw gościom przybyłym na „Dar Pomorza”. Natomiast w Muzeum Wisły w Tczewie wiśłani żeglarze pokażą, jak barwne było życie flisaka. W Ośrodku Kultury Morskiej i Żurawiu grupa młodych odkrywców wcieli się w rycerzy i damy rodem z arturiańskich podań.

Morze, porty, ludzie

XIII ekspozycja z cyklu „Polscy artyści o morzu” poświęcona zostanie malarstwu Henryka Baranowskiego. Poza pracami znanymi z naszych ekspozycji będzie można zobaczyć obrazy z kolekcji Muzeum Miasta Gdyni, Muzeum Marynarki Wojennej, a przede wszystkim nigdy publicznie nie eksponowane ze zbiorów prywatnych. Na wernisaż zapraszamy 21 maja o godz. 15. Odbędzie się on w ramach Bałtyckiego Festiwalu Nauki, w którego kalendarz imprez wpisane zostało także zwiedzanie wystawy z jej kuratorami, w dniach 22-24 maja w godzinach 10-16.

Regaty smoczych łodzi

Po raz siódmy z okazji Europejskiego Dnia Morza zorganizowany zostanie wyścig smoczych łodzi, których załogi stanowić będą przedstawiciele trójmiejskich instytucji kultury. 21 maja z reprezentacją NMM, dowodzoną przez Brygidę Sonnack, na trasie między Zielonym Mostem a nabrzeżem Ołowianki zmierzą się załogi: Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni, Europejskiego Centrum Solidarności, Muzeum Archeologicznego w Gdańsku, Muzeum II Wojny Światowej i Archiwum Państwowego. Początek regat o godz. 17.00.

„Lux in tenebris” – dzień otwarty

30 maja w godz. 10-15 zapraszamy – szczególnie rodziny z dziećmi – na dzień otwarty wystawy „Lux in tenebris. Światło w ciemnościach” w Spichlerzach na Ołowiance. Dla najmłodszych gości przygotowany zostanie specjalny program zajęć, nie zabraknie też atrakcji na nabrzeżu Motławy.

„Matki i statki”

Organizowana wspólnie ze Klubem Matek Chrzestnych Statków Armatorów Wybrzeża Gdańskiego wystawa „Matki i statki” na statku-muzeum „Sołdek” otwarta zostanie 11 czerwca. Na wernisaż zapraszamy o godz. 14.